

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

Library of Congress - Gr. LITHUANIAN DAILY NEWS
Periodical Division
Washington, D. C. 20540 go, Ill. - Pirmadienis, Monday, October 17, 1977

VOL. LXII

Price 15c

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

[Nr. 244]

IŠ VOKIEČIŲ GROBIKAI NORI 15 MILIJONŲ

KONGRESAS PRIEŠ BOLŠEVIKŲ AGRESIJĄ

Ukrainiečiai, lietuviai, estai, latviai, vokiečiai, rumunai ir kitos pavergtos tautos Chicagoje spalio 22-23 d. rengia kongresą Sheraton-Chicago viešbuty, 505 N. Michigan Avenue.

Spalio 21 d. 10 v. 30 min. bus spaudos konferencija Lake Superior kambary. Spalio 22 d. 9 val. registracija, o 10 val. posėdis. 3 val. p. p. — simpoziumas "JAV politika ir pavergtos tautos". Šeštadienio vakarą 7 val. banketas. Sekmadienį 9 val. vėl posėdis, 1 val. 30 min. p. p. simpoziumas "JAV laisvės politika ir žmogaus teisės".

Kongrese pirmininkauti pakviestas dr. K. Bobelis, invokaciją sukalbėti — kun. J. Prunskis. Kongreso rengimo komisijoje dirba M. Krauchunienė.

Lietuviai prašome gausiau kongrese dalyvauti.

Jungtinis Baltų komitetas

Iš Washingtono atvykęs dr. J. Genys painformavo, kad ten yra veiklus Jungtinis Baltų komitetas. Kas savaitę daro posėdžius, dažnai kontaktuoja valdžios žmones. Aktyvus ryšius su įstaigomis vedėjas J. Bolšteins. Komitetas lankėsi Baltuosiuose Rūmuose, daug veikė pravedant rezoliucijas kongrese. Komitetas suriškė ir demonstracijas atvykusiems jaunuimui susitikimui. Išgauta svarbi Lietuvos reikalų pareiškimų iš valdžios žmonių.

Pranešimai ir diskusijos

Dr. J. Valaičiui pirmininkaujant A. Chaplikas pranešė, kad išdėstė globėjai (V. Abratis, A. Chaplikas, A. Sukauskas), rado pajamų ir išleidų knygas labai gerai vedamas, už tai reikėdama padėti kun. A. Stašui, išd. J. Skorubskui, vedėjai T. Blinistrubienėi. 1976 m. suvažiavimo nutarimą apyskaitos formą, kur būtų įjungtama ir turima nuosavybė.

Diskusijose dėl pranešimų kelta reikalas gyvinti skyrių veiklą. Išdėstė J. Skorubskas pranešė, kad suvažiavimo programa suaukota 8,852 dol.

Pov. Dargiui pirmininkaujant visi pranešimai suvažiavimo priimti ir patvirtinti.

Iš skyrių pranešimus padarė A. Chaplikas (Bostonas), R. Šarka (Chicago), dr. P. Atkočiūnas (Cicero), S. Paulauskas (Cicero), E. Paurazienė (Detroitas), V. Jokubaitis (Clevelandas), V. Yucius (Pittsburghas), V. Kažemėkaitis (Racine), A. Vinikas (Lake apskr.) dr. V. Balčiūnas (Kenosha), P. Šilas (Miami), P. Wytenus (New Yorkas). Daugelis skyrių atsiuntė savo pranešimus raštu.

Garbės narys

Adv. St. Briedis, 75 m., ilgametis Altos veikėjas, aklas dėl glaukomos, ystiek buvo atvykęs į suvažiavimą iš New Yorko. Dr. K. Bobelio pasiūlymu buvo pakeltas į garbės narius; jam sugiedota Ilgiausių metų Deklamacija adv. St. Briedis ragino visus uoliai darbuotis Alte.

ALTO Informacija

Giedras, bet vėsus
Saulė teka 7:01, leidžiasi 6:11

TRUMPAI IŠ VISUR

— Milijonierė Jacqueline K. Onassis, padirbėjusi po kelis valandas Viking leidykloje, metė darbą, neturėjo kantrybės daug skaityti.

— Amerikietis, meno dalykų pardavinėtojas, atidavė italams prieš 2,000 metų estruskų pagamintą vazą. Jis tai padarė be teismo, paklauses tarytojui.

— Golda Mayer, buvusi Izraelio premjerė, labai aštriai kritikavo premjerą Begin ir užsienio reikalų ministrą Dajaną.

— Italas Julio Andreotti, glaudžiai bendradarbiau su Italijos komunistais, Romoje suruošė, riaušėse.

— Anglijos karalienė Elzbieta atskrido vizitui į Kanadą.

— Belgrado konferencijos posėdyje sovietų atstovas Vozoncovas aštriai kritikavo Laisvės ir Laisvos Europos radijo stotis.

— Pietų Baptistų organizacija uždraudė jos užlaikomai baptistų ligoninei daryti operacijas vyrams, norintiems tapti moterimis.

— Sovietų lėktuvai mylių mylias seka Atlantu plaukiojančius Amerikos karo laivus. Rusai dingsta, kai padangose pasirodo modernūs Amerikos lėktuvai.

— Duluth, Min., zoologijos sodas meška sumaurojo 22 metų amžiaus merginą, atėjusią pasisiūžėti, kaip gyvena šiaurės vėžys.

— Rytų Vokietijos valdžia labai susirūpinusi jaunų muzikų koncerte įvykusiomis riaušėmis. Riaušinininkai sugadino valdine sukaktį.

— Izraelis principu sutiko pradėti taikos pasitarimus, bet tai nereiškia, kad mes jau turėsime Artimųjų Rytų taikos sutartį, — pareiškė prezidentas Carter.

— Artimuose Rytuose sovietų valdžios agentai bando išardyti kiekvieną amerikiečių žingsnį taikai įgyvendinti. Su rusais glaudžiai bendradarbiauja Arafato palestiniečiai.

— Keli Cook County kalėjimo kaliniai liudijo prieš Moore-Tvrtina, kad jis, būdamas viršininkas, juos mušęs.

Didieji Antarktikos pingvinai atplaukė į Falklando salas kiaušinių dėti ir vaikų perėti. Pingvinams geriausia augti šiltose vandenyse, negu Arktikoje.

PREZIDENTAI CARTER IR TORRIJOS SUSITARĖ DEL PANAMOS GYNYBOS

Bing Crosby nuo širdies seniojo staigiai mirė Ispanijoje, beaisdamas golfo

WASHINGTON, D. C. — Prezidentai Jimmy Carter ir Omar Torrijos buvo susitarę dėl Panamos gynybos, paskelbtas Baltųjų Rūmų ir prezidento Torrijos padarytas susitarimas. Saugumo sumetimais buvo sutarta šios gynybos sutarties neskelbti, nes ji naudinga tikrai komunistams.

Paaikšėjus JAV kongreso nuo taikomos, abi valstybės nutarė susitarimą paskelbti. Atrodo, kad JAV turi teisę bet kada įsikišti į visą kanalo zoną. Susitarimas sako, kad karo laivai karo metu visuomet turės pirmenybę pasinaudoti kanalu.

Pasirodė, kad Panamos senatas taip pat nepatenkintas nepilna sutartimi. Jie nori patirti, kada Amerikos karo jėgos galės įsikišti į jo gynybą. Ar amerikiečiai turės laukti, kol panamiečiai praneš ir prašys pagalbos, ar jie patys galės spręsti, kada įsikišti į kanalo gynybą.

Crosby ištiko širdies priepuolį

MADRIDAS, Ispanija. — Išgarsėjęs dainininkas Bing Crosby, beaisdamas golfo Ispanijoje, staigiai gavo širdies priepuolį ir ten pat mirė. Buvo pašaukti gydytojai, bet nieko jie negalėjo padėti. Zaidėjas ėjo 73 metus.

Dainininkas jau anksčiau sirgino. Jis buvo nukritęs nuo scenos ir gerokai sumalęs kelis kaukus. Ispanijon jis vyko pailsėti ir atsigauti, bet niekas nesitikėjo, kad jis galėtų staigiai mirti.

NAUJAS REZIDENCIJŲ KOMPLEKSAS

CHICAGO. — Miesto pietvakarinėje dalyje tarp Ashland ir Harrison gatvių jau pradėtas statyti naujas didokas kompleksas rezidencijų aukštųjų

"dangoraižių" iš nuomavimams. Tas 18 akrų plotas yra tarp Rush - Presbyterian St. Luke Medical Centro ir tradicinės italų kaimynystės. Plane numatyta pastatyti 512 vienetų o kainuos jau dabar nustatytos, pradedant nuo \$250 mėnesiui už butą ir daugiau.

CTA gaus \$35 milijonus

CHICAGO. — Federalinė Miestų Masinės Transportacijos (CTA) \$35 milijonus. Bet tai administracija paskyrė Chicago Transito Administracijai yra tik dalis \$173 milijonų programai pirkti 300 vagonų Chicago greitojo tranzito vagonams Kiekvienas vagonas kaskuuoja po \$300 tūkstančių, bet bus pastatyti tik per dvejus metus.

Tito pasakė pasveikinimo kalbą

BELGRADAS, Jugoslavija. — Tikt dabar Ameriką pasiekė žinia, kad pats Tito panorą pasveikinti suvažiavusius 25 valstybių įgaliotinius. Jis palinkėjo suvažiavusiems atstovams sėkmės, mes jis yra įsitikinęs, kad šios konferencijos principai yra visai kitoki negu iki šio meto ruošiamų konferencijų.

Rumunijos užsienio ministeris apgailestavo, kad dar šiandien, dvieji metams po Helsinkio aktyvų, didžiosios valstybės nori kisti į mažesnių valstybių vidaus reikalus. Rumunija norėtų, kad galingosios valstybės visai nesiiktų į mažų valstybių valdymo metodus.

WASHINGTON. Atstovų Rūmai užtvankai ir tiltui skersai Mississippi upę prie Alton, Illinois, statyti autorizavo \$432 milijonus ir laivams vidaus vandeniu uždėjo mokesčius Bilius, priimtas 331 prieš 70, persiustas Senatui.

Naujas šliužų tvenkinys bus 4,200 pėdų ilgumo ir pakeis 43 metų senąjį.

ATSARGIAI SU GAZU

CHICAGO. — Penktadienį paildota Mrs. Marilyn Sagum, kuri užmūšė smarkus sproginas, sugrįždamas dviejų ankštų mūrinį namą 4930 W. Cortez St. Kaimynė liudijo, kad prieš pusvalandį praiedama pro tuos namus smarkiai dvokė dujų. People Gas Co. daleidė, kad galėjo būti ir taip, kad buvo perkirstas vamzdis, kuriuo į Sagum namus buvo įvestas dujas, nes tose vietose gatvių konstrukcijos darbininkai, taisydami šaligatvius, galėjo netyčia perkirsti.

SOVIETAI BIJOSI JAV RADIO PRANEŠIMŲ

MASKVA. — Savo nusikaltimams prieš laisvę ir žmogaus teises užmaskuoti, Sovietų Sąjunga penktadienį atakavo Jungtines Valstybes dėl informacijų trensiuojamų per Amerikos radiją kitapus Geležinės uždangos; iš kitos pusės išreiškė savo "pasitenkinimą", kad ir Amerikoje žmogaus teisės "šiek tiek pagerėjo", ypač kad rugpjūčio mėnesį nuėmė draudimą duoti įvaizvimui vizas Sovietų darbo pareigūnams.

Sovietų delegatas Belgrade vykstančioje konferencijoje, Julij Voroncov kalbėdamas sekančią dieną Amerikos vyr delegato Goldbergo kalbos, jis tiesiai pasmerkė sovietus dėl žmogaus teisių trempimo visoje Sovietijoje, Voroncovas gynė žmogaus teisų "rekordą" Sovietijoje ir atakavo JAV įsteigtas Radio Liberty ir Radio Free Europe, kurios transliuoja į Sovietų bloko valstybes, vadindamas tai "fragrantišku Helsinkio dviasios pažėdimu". Mes reikalaujame kad tie veiksmas būtų sustabdyti, pasakė jis.

— Prezidento patarėjas John D. Ehrlichman, sėdįs kalėjime už du nusikaltimus, teisėjo Gerhard A. Gesell buvo pasigailėtas. Teisėjas jam sumažino bausmę, kad galėtų išeiti kartu su kitais nusikaltėliais, įsistiprinusi kabinetu ir Baltuosiuose Rūmuose.

GRASINO NUŽUDYTI SCHLEYERĮ, JEIGU IKI SEKMADIENIO NEDUOS PINIGŲ

Vokiečių kancleris Schmidt sukvietė kabineto narius grobikų reikalavimams aptarti ir veikti

DUBAI, Jungtinių arabų Emiratas. — Ketvirtadienio vakarą grobikai užvaldė Vokietijos Lufthansos keleivinį lėktuvą, skridusį iš Palmos į Madridą ir vėliau į Vokietiją. Grobikai užvaldė didelį lėktuvą, privertė lakūnus nusikristi į Persijos įlanką ir nusileisti Dubai aerodrome. Lėktuve buvo 87 keleiviai ir įgulos nariai. Grobikai pranešė Emirato krašto apsaugos ministeriui, kad Vokietijos vyriausybė privalo paleisti visus 11 kalinių, laikomus Vokietijos kalėjimuose ir du kalinius, laikomus Turkijos kalėjimuose. Be to, grobikai nori gauti iš Vokietijos banko penkiolika milijonų dolerių. Pinigai privalo būti įteikti sekmadienio rytą, jeigu nenori, kad lėktuvus būtų išsprogdintas, įgulos nariai ir keleiviai nužudyti.

Apnuodytos daržovės

WASHINGTON. — Daržovės, kurios buvo šlakstomos ar apdukinamos parazitais naktininkų chemikalais, gali išsukinti vėžio ligas, perspėjo Aplinkos Apsaugos įstaiga EPA penktadienį. EPA ištyrė, kad pesticidas dirbromo chloropropane, ūkininkų vadinamas DBCP, nuvokėčių įtakingiausia praeidės ant vaisių ir daržovių, valgant vidutiniškai per porą metų, iš milijono žmonių 21,1 apie teroristus, laikomus Turkijos kalėjime. Turų teismas nutėisė ilgimes metams kalėti lėktuvą užpuolusius teroristus ir nesirengia jų išleisti iš kalėjimo.

Prieš mėnesį laiko vyriausybė uždraudė tą pesticidą, varotai, kai buvo rasta, kad dirbantieji DBCP manufaktūroje pasidarė nebevaisingi ir beturėjo nepaprastai mažą spermų skaičių.

Negana to, nustatyta, kad tas chemikalų mišinys DBCP laboratorijose pelėms ir žiurkėms sukelia vėžį.

Libano paliaubas Bando pratęsti

TELAVIVAS, Izraelis. — Amerikos diplomatai stengiasi pratęsti paliaubas, pasirašytas tarp palestiniečių ir Libano krikščionių, Amerikos ambasadorius Samuel Lewis beveik kiekvieną dieną tariasi su Izraelio krašto apsaugos ministru ir susizino su Pietų Libane esančiais palestiniečiais.

Kartais susidaro įspūdis, kad visi pasizadejimai eis niekais ir karo veiksmas prasidės visu frontu, bet netrukus viskas apsimsta iki rytojaus. Tada ateina pranešimas kitos teatro zonos kad naujai prasidėjo susisaukimas. Pasiennyje stovintieji Izraelio kariai norėtų įžengti į demarkacijos zoną ir išnaikinti kelis užpuolėjų lizdus.

Duktė apskundė tėvus reikalauja \$5 milijonus

WASHINGTON. — Prieš 5 metus prie savo šeimos vasarnamio nuo kranto į Potomak upę, Elzabeta Laughlin atsimušė galva į akmenų uolą upės dugną, rezultate likdama suparalizota nuo krūtinių visu kūnu žemyn.

Miss Laughlin, jau 20 metų amžiaus, apsisprendė skusti teismui to vasarnamio savininkus "už apsileidimą ir didelį apsileidimą". Ji gyvena su tėvais ir gražiai sugyvena. Jos tėvas — advokatas.

Vokietijoje nepavyko susitarti su teroristais

Atrodo, kad pačios Vokietijos teroristams nepavyko susitarti su vokiečių vyriausybe. Pasitarkinti chemikalais, gali išsukinti vėžio ligas, perspėjo Aplinkos Apsaugos įstaiga EPA penktadienį. EPA ištyrė, kad pesticidas dirbromo chloropropane, ūkininkų vadinamas DBCP, nuvokėčių įtakingiausia praeidės ant vaisių ir daržovių, valgant vidutiniškai per porą metų, iš milijono žmonių 21,1 apie teroristus, laikomus Turkijos kalėjime. Turų teismas nutėisė ilgimes metams kalėti lėktuvą užpuolusius teroristus ir nesirengia jų išleisti iš kalėjimo.

Karo ministeris neduos degalų

Be visos eilės reikalavimų Vokietijos vyriausybė, Dubai aerodrome nusileidęs lėktuvus reikia lingas kuro. Grobikai reikalauja, kad Dubai krašto apsaugos ministeris duotų jiems pakankamai degalų toliau skristi, jeigu Vokietijos vyriausybė nepatenkintų jų reikalavimų. Emirato krašto apsaugos ministeris perdavė vokiečiams grobikų reikalavimus, bet jis nesirengia duoti jiems reikalingų degalų. Jis duos tiek degalų, kiek jų reikia šaldytuvams ir vėsintuvams sukūti.

Geriausią gimdyti namie

CHICAGO. — Dr. Gregory White pareiškė U. S. Distrikto teismui, kad gimdyti savo namuose yra patogiausia ir saugiausia, viena, kad mažiau infekcijos pavojaus, kita, kad naujagimiai kūdikiui ypač pirmosiomis dienomis būti su motina nepertraukiamai.

Pas 100 metų buvo atvykę apie 100 tėvų, motinų ir kiti, leisti kvalifikuotoms pribuvojoms (midwives) laisvai eiti savo pareigas.

Teisėjas Frank J. McGarr patarė kreiptis į legislatorių, kuri prieš 12 metų tokį potvarkį priėmė.

DETROIT. — General Motors Corp. atšaukė apie 330,000 Chevrolet ir GMC 1976 ir 1977 metų gamybos lengvuosius sunkvežimius akceleratorių pedalams pakeisti. GM sako, kalgai užkabinti už grindų paklodę ir sutrukdyti stabdymą.

Socialinis draudimas ir aprūpinimas

Redaguoja PRANAS SULAS

II metai

Spalio 17, 1977

Nr. 29 (33)

Klausimus ir medžiagą siųsti: 4436 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60632

Senatorių ir kongresmanų naudinga pagalba

Jau rasime, kad negalint patenkinti sulauktyti savo reikalų fed. savivaldybės ar kitos, tai jei, padeda senatorių įstatigų kompetingų tar-nautojai, apmokami federalinio izdo. Pavyzdžiui Chicagoje ir Springfielde sen. Adlai Stevensonas ir sen. Charles Percy turi tokias įstaigas.

Teko ne vieną kartą kreiptis įvairiais tautiečių reikalais į senatorių įstaigas. LB Soc. klubo valdybos atstovai. Tar-nautojai mandagūs, paslaugūs ir daro viską, kad tik pagelbėtų į juos besikreipiantiems asmenims. Jei tie reikalai yra įstatymų ribose. Tose įstaigose dirba įvairių sričių žinovai. Tuo būdu buvo išrūpinti sen. Stevensono įstaigoje pinigai apmokėti už gydymą ir ligoni-nę sąskaitas.

Jei kas dėl anglų kalbos ne-mokėjimo ar kitų priežasčių patys negalite savo socialinių reikalų sutvarkyti, tai LB Soc. klubo valdybos atstovai mie-lai patarpininkaus. Adresas: 3548 So. Emerald Ave., Chicago, Ill. 60609. Soc. kl. info.

PALIEKA SVETIMSALIUS

Trečią kartą septynių metų laikotarpyje Šveicarijos bal-suotojai atmetę referendumą, kad tamė krašte gyveną ir dirbą svetimsaliai būtų išstrem-jai taip pat atmetę pasiūlymą sumažinti iki 4,000 skaičiaus svetimsalių, kurie galėtų būti natūralizuoti Šveicarijos pilie-

ciai kiekvieneri metai. Šveicarija turi 6,250,000 gy-ventojų, iš kurių apie 1 milio-nas yra svetimsaliai, iš jų dau-giausia yra ispanai ir italai. W.S.S. a-ses E. su Ir5

MEDICARE PACIENTAI LIGONINĖSE MOKES DAUGIAU

WASHINGTONAS. Sveikatos ir gerbūvio (HEW) sekreto-rius Joseph A. Califano nese-nai spaudai pranešė, kad sąry-šyje su ligoninių išlaidų pa-didejimu, Medicare pacientai turės mokėti \$20 daugiau, ne-gu mokėjo.

Ligoninių sąskaitos vyr. amž. žmonėms ir nedarbingiems as-menims Medicare pacientams bus padidintos nuo \$124 iki \$144 už pirmąsias 60 dienų, esant ligoninėje. Medicare mo-kės sąskaitos likusią dalį už tą laikotarpį.

Nuo 61-mos iki 90-tos diė-nos pacientams ligoninėse sąskaitos bus padidinta nuo \$31 per dieną į \$36.

Už ligoninę po 90 dienų pa-ciento dalis padidinama \$10 iki \$72 už dieną.

Prezidentas Carter pasiūle-leisti ligoninėms sąskaitas pa-didinti nuo 9 iki 11 proc. per metus.

Sekretorius Califano sako, kad dabar dėl infliacijos ligo-ninių išlaidos padidėja po 15 kas metai.

BEDARBIAMS PASALPŲ MOKEJIMO LAIKAS PRAILGINTAS

Fed. Darbo sekretorius Ray Marshall pranešė, kad Federa-linė vyriausybė patvirtinę

VL. VAICAITIS

Gatevė (Tapyba)

darbo pašalpų laikotari 38 val amžiaus, JAV pilietis ir nėra stijoje, kurios gaus iš Wa-shingtono finansinę paramą.

JŪS KLAUSIATE, — MES ATSAKOME

Testamento reikalais

KL. Prieš kelis metus mano vyras ir aš padarėme pas teisi-ninką - advokatą testamentą kaip vyktytojo pavaduotoją. Mūsų testamentą vykdytoju paskyrėme sūnų ir dukrą. Dabar sūnus gyvena Califor-nijoje. Mūsų bičiulis mums pa-sakė, kad sūnus negalys būti testamentą vykdytoju, nes gy-vena ne vienoje valstijoje. Ar tai atitinka tiesai? Janė S-nė

ATS. Anksciau taip buvo, bet dabar Illinois Probatė ak-tas, leidžia, jei testamentą vyk-dytojas gyvena ne vienoje valstijoje, o

amžiaus, JAV pilietis ir nėra diskvalifikuotas dėl protinės ligos, kompetentiškumo, ar dėl kriminalo. Tokį paaiškinimą suteikė teisejas Walter P. Dahl, Cook apskr. Circuit tei-smo teisejas.

Ar galima atsiskaityti mokamus alimonijas?

KL. Aš visą laiką moku ali-monijas, kurias aš atsiskai-tau iš savo gaunamų pajamų. Ar naujasis pajamų mokesčių įstatymas ir toliau leis man taip daryti? St. K-kas

ATS. Mūsų žiniomis nau-jasis pajamų mokesčių įstaty-mas už 1977 m. pajamas leis atsiskaityti alimonijas nuo brutto pajamų.

Ar aš galiu gauti Soc. Sec. pensiją, jei niekada nedirbau?

KL. Prašau paaiškinti: ar aš galiu gauti Social Security čekį, jei aš niekur nedirbau, tik namuose. Mano vyras dir-ba 20 metų ir gauna Soc. Sec. pensiją. K. B-nė

ATS. Jūs galite gauti pensiją pagal savo vyro uždarbius. Pensijos dydis priklauso nuo jūsų amžiaus, jei esate jau-nesnė, negu 65 m., pensija bus mažesnė.

Ar gali gauti pensiją, jei nedarbingas?

KL. Pasakykite, kada dir-bantysis gali gauti pensiją, jei jis pavargęs, negali norma-liai dirbti? P. J-tis

ATS. Jeigu jūs sulaukėte 62 metų amžiaus, tai galite iš-eiti poilsin ir gauti Socialinio draudimo išmokėjimus, vad-pensiją, bet ji bus 25 procen-tais mažesnė, negu to darbi-ninko, kuris išeina poilsin 65 metų amžiaus.

Taciau, jeigu jūs esate ne-darbingas ir tą būklę pripa-žins jūsų šeimos gydytojas, o

veliau Socialinio draudimo komisija, tai jūs galėsite gauti pensiją pilną, tai yra nesuma-žintą nors ir būtumėte ne-pasiekę 65 m. amžiaus. Ne? darbingumas turi būti toks, ku-ris neleis jums dirbti įprasto darbo ir tas nedarbingumas turi tęstis bent 12 mėnesių.

Jeigu jūs pasidarėte nedar-bingu prieš 24 metų amžiaus, tai jums reikia turėti pusant-rij metų darbo kreditą per trijų metų laikotarpį, ir pen-kių metų darbo kreditą per 10 metų laikotarpį.

Testamentų rūšys

KL. Pasakykite be įprastinio testamentą, kuris man yra aiš-kus ir suprantamas, tačiau nie-ko nežinau, koks yra holografi-nis testamentas? Už paaiški-nimą būsiu dėkingas. Tadas K.

ATS. Holografinis testamen-tas yra toks, kuris yra visiškai parašytas testatoriaus ranka. Jis gali būti parašytas pieštuku ar-ba rašalu arba iš dalies vienu ar-ba kitu. Jis gali būti laiško arba pastabos, angliškai vad. nota-tion forma parašytas. Jis turi pil-nai parašytas ir datuotas paties testatoriaus.

Turime pastebėti, kad ne vi-sos šio krašto valstijos hologra-finius testamentus pripažįsta ir ne visur tokiam testamentui rei-ka laujama liudininkų.

KL. Gal būsite malonus pa-sakyti, ar aklijeji irgi privalo būti išdirbę nustatytą laiką pa-dengdami Soc. Sec. darbe, kad gautų pensiją? W. I.

ATS. Soc. Sec. taisyklės, pa-gal kurias aklijeji gali gauti pensiją kaip nedarbingi, yra kiek skirtingos. Aklijeji turi išdirbti tiek metų, kiek reika-linga kiekvienam asmeniui gavimui pensijos, bet jie ne-privalo išdirbti paskutinių 5 metų prieš datą, kada jie bu-vo pripažinti nedarbingais.

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

Surinko ir redagavo teisininkas Jonas Talalas

(Tęsinys)

- 3) adv. Bulota Andrius, — narys,
- 4) Narvydaitė Valerija — narys,
- 5) Kvetkauskas Jonas — narys.

VADO ĮSAKYMAS ŠAULIAMS

Laikinais einaš Šaulių Sąjungos vado pareigas gen. št. plk. lt. 2 uk a s birželio 21 d. paskelbė Šaulių Sąjun-gai tokį įsakymą (Nr. 34, Rikiuotės sritis):

“Šaulių Sąjungos 21 metų sukaktuvių išvakarėse pakitėjo mūsų Tėvynėje vidaus gyvenimas. Griuvo re-zimas, kuris trukdė ir mūsų Sąjungos darbą nepriklau-mai Lietuvai. Tik dėl visų šaulių drausmės ir organizuo-tumo, dėl susipratusių pažangiosios visuomenės nuo-širdžios paramos ir dalyvavimo šaulių eilese — Šaulių Sąjunga galėjo išlikti ir šiandien visų ryžtumu stoja pa-galbon vyriausybei, kuriai vadovauja nusipelnęs kovo-jas dėl teisės ir teisingumo einaš Respublikos Preziden-to pareigas Justas Paleckis.

Dabar stojo laikai, kada šaulių darbas bus reikš-mingas ir svarus, nes mūsų tautos ir valstybės laisvė ir nepriklausomybė patikrina Lietuvos kariuomenė ir draugiškoji mūsų didžiojo kaimyno SSSR kariuomenė.

Naujoji Respublikos Vyriausybė energingai ėmėsi tvarkyti vidaus gyvenimą ir stiprinti nuosirdžius santy-kius su didžiuoju Lietuvos kaimynu SSSR, per dvidešimt metų tiksliai ir nuosirdžiai vykdančių savo tarptauti-nius įsipareigojimus ir duotąjį žodį. Būkime visiškai tik-ri kad, Sovietų Sąjunga, kuri mums gražino lenkiškojo smurto išplėstą sostinę Vilnių, ir toliau su tokių pat nuo-širdumu vykdys savo pasižadėjimus, kurie surašyti Lie-tuvos ir SSSR tarpusavio pagalbos sutartyje.

Šauliai turi rodyti pilietinio subrendimo ir sąžini-gumo pavyzdį visiems šalies gyventojams. Mūsų didžio-ji pareiga yra eiti vieningu keliu su respublikos vyriau-sybe, drausmingai vykdyti jos įsakymus ir nurodymus ir nuosirdžiai dirbti nepriklausomos Lietuvos gerovei.

Šį įsakymą perskaityti artimiausiose darbine susi-rinkimuose.

PAREISKIMAS APIE “LIAUDIES SEIMĄ”

Buvusio Lietuvos radijo vyr. pranešėjo J. Stonio pareiskimas apie

“LIAUDIES SEIMO” NUTARIMAI

Kokioje dvasioje ir atmosferoje vyko ano meto gar-sūs “Liaudies Seimo” nutarimai 1947 m. Jis buvo vienas artimiausių “L. Seimo” posėdžių eigos, duodiminkų, čia noriu pareikšti:

Man buvo pavesta praveisti “L. Seimo” posėdžio, ra-dio transliaciją, ir aš turėjau visiską laisvę kalbėtis su Vyr. Seimo rinkimų komisija, iš Maskvos atsiųstais: bei vietos komunistų partijos pareigūnais, bolševikų suda-rytos liaudies vyriausybės nariais, seimo deputatais, tu-rėjau teisę lankytis posėdžių patalpose, stebėti paruo-šiamuosius darbus, užsėdinti į V. Teatro užkulisį, ku-riame buvo prisiglaudęs sekretoriatas.

1. 1940 mt. liepos 21 d. prieš L. Seimo posėdžio pra-džią į V. Teatro scenos užkulisį atvestas Raudonosios Armijos 180 žmonių dalinys, kuris užėmė sargybos pos-tus. Kariai buvo ginkluoti lauko kautynių ginklais. Sar-gybos postai buvo slėpiami. Sargybiniai slėpėsi už sce-nos užkulisyje stovinių dekoracijų šviesos rampų, už-uo laidų, gėlių girliandų. Po seimo prezidiumui skirtais stalais, taip pat buvo suguldyti sargybiniai ir pridengti grindis siekiančiom staldengtėm. Sargybinių ginklai bu-vo paruošti veikimui.

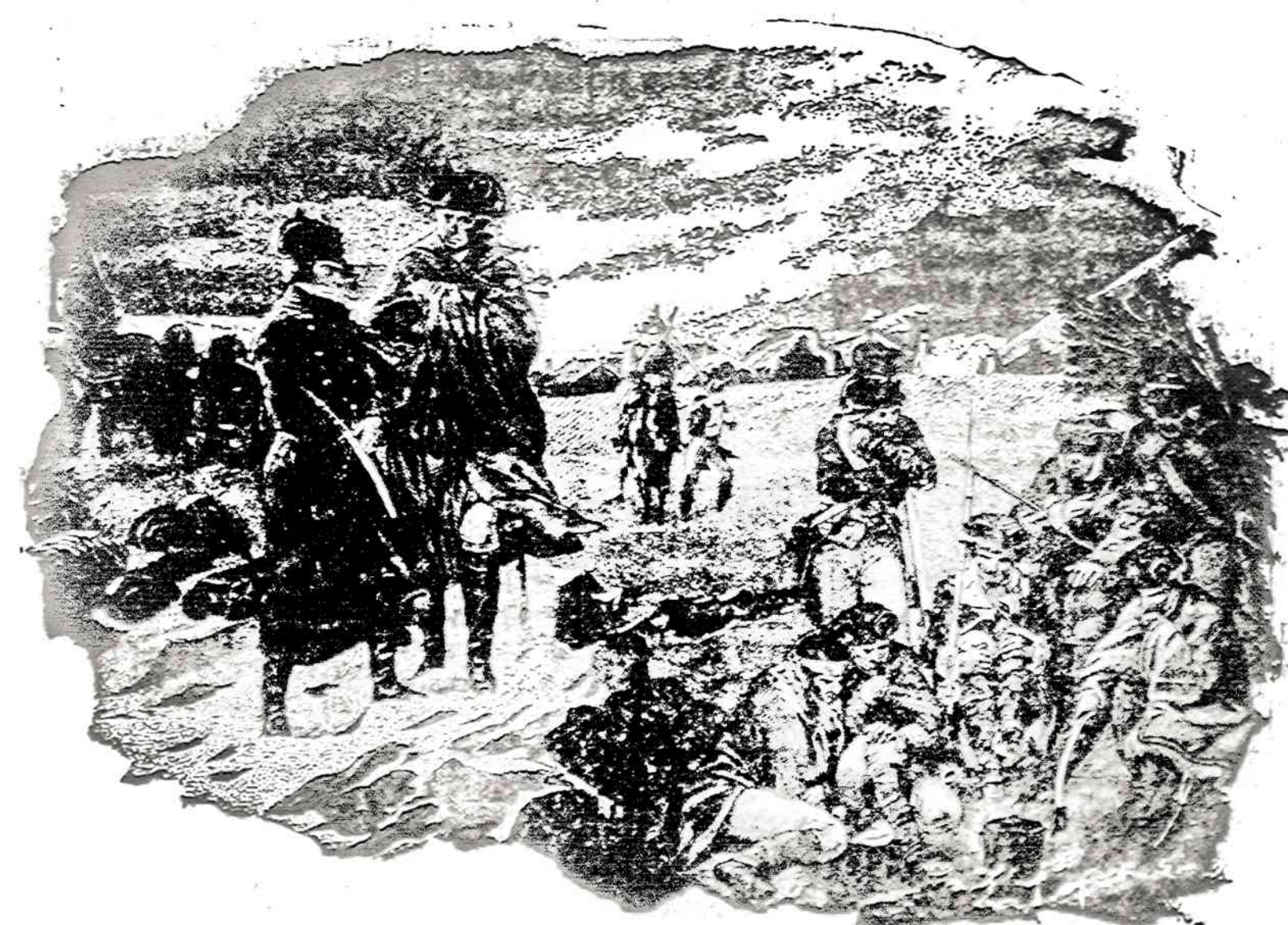
2. Nors L. Seimo posėdžio eiga Vyr. L. Seimo rinki-mų komisijos buvo nutarta transliuoti per radiją, bet vienam NKVD majorui — rusui užprotestavus, trans-liacija prieš pat posėdžio pradžią buvo atsaukta. Leista kai kuriuos posėdžio fragmentus įrašyti į radijo plokš-teles. Radijo transliacijos bijota, kad per posėdį neįvyk-ty abstrukcijų, kas neigiamai paveiktų krašto gyvento-jų nuotaikas.

3. Dar L. Seimo posėdžiui neprasidėjus, aš turėjau progą matyti iš anksto paruoštą L. Seimo posėdžio dar-botvarkę. Ji buvo surašyta rusų kalba ant Sovietų Pa-siuntinybės raštinės blankų. Prie kiekvieno darbotvar-kės punkto buvo pažymėta Seimo deputato pavardė, kas pasiuntinybės nustatyta dienotvarkę turėjo siųlyti vie-sai, prasidėjus seimo posėdžiui.

(Bus daugiau)

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

in America back then, and you know how the weather turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping them-selves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

Take stock in America.

200 years at the same location.

Now E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4 1/2% the first year). Lost, stolen or destroyed Bonds can be replaced if records are provided. When needed, Bonds can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4% a year

PAID AND COMPOUNDED QUARTERLY

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 3/4%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KARNAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon.-Fri., 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for

HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

KLAIPĖDOS PILIS

(Tęsinys)

Neturime paskelbtų XV a. Klaipėdos pilies planų, piešinių ar aprašymų. Todėl apie tai, kaip atrodė pilis po 1399–1409 m. statybų, galime spręsti tik iš išlikusio 1535 m. piešinio. Tai buvo griovio, pylimo ir gyvybės sienos apsuptyje kieme sto vijos konvento tipo pastatas su žemais keturkampiais bokštais kampuose. Bokštai buvo neįtikėtinai išsikišę į sienų išorę ir turėjo dvišlaičius stogus. Be to, turėjo vieną didelį keturkampį bokštą su aukštu keturslaičiu stogu.

Kilus Ordino valstybėje vidaus karui ir prasidėjus Lenkijos ir Ordino karui, 1455 m. žemaitiai puolė Klaipėdą ir ją paėmė. Tik į pagalbą atėjusi Livonijos kariuomenė išstūmė žemaitius iš pilies. Klaipėdos pilyje Livonijos kariuomenė išbuvo iki 1468 m.

1399–1409 m. kryžiuočių perstatyta Klaipėdos pilis be žymnių perstatymų stovėjo iki XVI a. pirmosios pusės. Tada Prūsijos valdovai vėl ėmė stiprinti šią pilį ir ją paverė viena moderniausių tvirtovių. Pilies perstatymas prasidėjo apie 1529 m. ir tęsėsi daugiau kaip 30 metų.

Iš pradžių trūko statybinių medžiagų, todėl buvo nugriauta viena mūrinė Klaipėdos bažnyčia, o jos plytos, čerpės, net pamatų akmenys suvartoti pilies rūmams. 1546 m. buvo nugriautas didysis keturkampis pilies bokštas. Greičiausiai tuo metu ir kitus kampanius keturkampius bokštus pakeitė apvalūs moderniški bokštai, o siaurus grotinius langus pakeitė keturkampiai renesansui būdingi langai.

Hersogo nurodymu jau 1559 m. prancūzas Klaudijus Dzenotijus paruošė planą pilį sustiprinti trimis kampaniais žemės bastijonais, o vėliau turėjo būti pastatytas ir ketvirtasis. Iš tikrųjų XVI a. pabaigos plane jau matome bastijoninę Klaipėdos pilį. Tai viena iš pirmųjų tokio tipo pilių Rytuose. Bastijoninėje bastijoninėje turėjo po 3 frontines ir dvi šonines šaudymo angas, o tarp bastijonų esanti gyvybės sienos dalis — po 5 šaudymo angas patrankoms. Tai gi pilies apginklavimui reikėjo bent 40 patrankų. Pilies vartai buvo pietvakarių kampe — iš marių pusės, čia buvo ir vartinis bastijonas. Atrodo, kad šių statybų metu buvo iškastas naujas platus ir gilus griovys apie pilį.

Kilus karo su Švedija pavojui, XVII a. pradžioje pilis buvo dar labiau stiprinama. Jau 1624 m. ji buvo apginkluota sunkiomis Vilniaus arsenalo patrankomis (Prūsija nuo 1525 m. buvo Lietuvos ir Lenkijos valdovų vasalas). 1627 m. pilies griovio išorėje buvo supilti nauji žvaigždiniai pylimai, iškastas antras

griovys. Panašūs pylimai apsupė pilies planą, piešinių ar aprašymų. Todėl apie tai, kaip atrodė pilis po 1399–1409 m. statybų, galime spręsti tik iš išlikusio 1535 m. piešinio. Tai buvo griovio, pylimo ir gyvybės sienos apsuptyje kieme sto vijos konvento tipo pastatas su žemais keturkampiais bokštais kampuose. Bokštai buvo neįtikėtinai išsikišę į sienų išorę ir turėjo dvišlaičius stogus. Be to, turėjo vieną didelį keturkampį bokštą su aukštu keturslaičiu stogu.

Po 1660 m. gaisro buvo padarytas pilies pastatų planas, kuriame nurodyta patalpų paskirtis, kai kurių patalpų dydis ir aukštis. Dalis šių duomenų, iki 1945 m. buvusių Valstybiniame Karaliaučiaus archyve, yra paskelbta. Iš jų sužinojome, kad keturkampis pilies kiemas buvo maždaug 93X93 m dydžio. Jo centre — keturių korpusų pasta

tas su uždaru vidiniu kiemu. Rytinis ir šiaurinis korpusai buvo apie 75 m ilgio. Pietvakarių kampe ties vartais buvo tarsi nedidelė išpieva. Todėl vakarinis korpusas buvo kiek trumpesnis, o pietinis ėjo lauzyta linija. Todėl pastatas bent nuo XVI a. vidurio turėjo 5 kampus su apvaliais bokštais.

Didžiausias iš jų — 15 m skersmens buvo šiaurės rytų kampe. Jis buvo 6 aukštų ir turėjo rūši, pietvakarių ir šiaurės vakarų bokštai buvę tik keturių aukštų ir 11,3 m skersmens. Tuo tarpu į dešinę nuo vartų stovėjęs bokštas buvo mažiausias — tik apie 7,6 m skersmens. Pietryčių bokšto, pažymėto 1598 m. plane, 1660 m. plane nėra. Tačiau jis po šio gaisro buvo atstatytas, nes jį matome 1670 m. J. Naronkio Klaipėdos piešinyje. Visi penki atstatyti bokštai turėjo salius kūgio formos stogus.

Tarp bokštų stovėjo trijų aukštų korpusai. Jie apie 12,5 m pločio, keturkampiais langais, be rūšių, nes pilis stovėjo žemoje, drėgnoje vietoje. Daugumas patalpų buvo gana ankštos, su skliautais.

Vartai į vidinį kiemą buvo pietinio korpuso vakarinėje dalyje. Šalia vartų buvo patalpos var-tininkui, o virš jų — ažuolinė galerija ir kambariai igulai. Vakarinio korpuso pirmąjį aukštą beveik ištisai užėmė arkilės. Šiaurinio korpuso 56,6 m ilgio dalis pirmajame aukšte ir šiaurės vakarų bokštas buvo naudojami arsenalui. Todėl šiaurės vakarų bokštas buvo vadinamas Parako bokštu. Virš arkilės ir džio pilies koplyčia. Šalia koplyčios ir didžiojo bokšto buvo patalpos fofgtui, o šio bokšto rū-

Magdalena B. Stankūnienė

Iš gėlių ciklo — aliejus 1974

syje greičiausiai būta kalėjimo. Likusią rytinio korpuso dalį ir iš dalies pietinį korpusą užėmė įvairios ūkinės patalpos.

Vidiniame kieme stovėjo dar pora mažesnių pastatų ir buvo du šuliniai — vienas arčiau arkilės, kitas prie vartų. Trečias šulinys buvo prie vartų esančiame kiemelyje. Vidinis ir išorinis kiemai buvę išgrįsti akmenimis (dalis išorinio kiemo grūdino rasta 1968 m.).

Apie 1670 m. pilis buvo ne tik atstatyta, bet pastatyta dar keletas naujų pastatų jos bastijonuose. 1678 m. lapkričio 19 d. atstatytoji pilis atlaikė švedų kariuomenės stiprų puolimą ir iki XVIII a. vidurio išliko kaip viena iš svarbiausių Prūsijos tvirtovių. Nuo XVII a. vidurio, kaip ir daugelyje kitų pilių, čia įrengtas kalėjimas, kur buvo kalinami didesni nusikaltėliai, vykdomi mirties nuosprendžiai. 1735 m. pilyje buvo pastatytos ažuolinės kartuvės.

1756 m. kilus karo grėsmėi, pilies pylimai ir grioviai buvo atnaujinti, supilti papildomi

sutvirtinimai. Klaipėda buvo apginkluota 80 patrankų, bet turėjo tik 24 artileristus ir labai nedaug parako. Todėl, lai 1757 m. birželio 29 d. Rusijos laivynas ir kariuomenė apsupo Klaipėdą, o liepos 1 d. ėmė ją apšaudyti, Klaipėda nepajėgė priešintis ir liepos 5 d. pasidavė. Pilis ir miestas daugiau kaip 5 metus išbuvo rusų kariuomenės rankose.

Sudarius taikos sutartį, ir pa-sitraukus Rusijos kariuomenę, pilis daugiau nebuvo stiprinama. Prasidėjo jos griovimas. Jau 1770 m. Vokietijos valdovas Fridrichas Didysis įsakė parduoti pilies griovio išorėje esančius sutvirtinimus, 1783 m. buvo įsakyta parduoti ir kairiurios apgriuvusius pilies pastatus nugriovimui. Pamažu buvo griaujami vienas po kito pilies pastatai. Griauama buvo dar XIX a. pirmoje pusėje ir viduryje. 1840 m. nugriunami vartai ir pilies siena, 1843 m. — dar vienas bokštas ir t. t. Nupirkusieji nusigriaudavo ne tik iki pamatų, bet dažnai iš lupdavo ir pama-

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI H. TAMAŠAUSKO LIETUVIŠKĄJĮ PAMARĮ

336 puslapių su žemėlapiu ir paveikslais aprašo Pamarį, senus jo gyventojus ir gamtą. 1200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$6.00, minkšti viršeliai.

Persiuntimui paštu reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAAPRASTAI ĮDOMIUS GYDYTOJO, VISOUMENES VEIKĖJO IR RAŠYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Gusen — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečiančius 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą. \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00

Minkštais viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAUROS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdžiai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėjant 50c. persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS.

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI:

1. J. Augustaičio ANTANAS SMETONA ir jo veikla. 156 psl. minkšti viršeliai \$2.50

2. J. Augustaičio V. VARDYS IR ŠOVA APIE RAŠTIKIO ATSIMINIMUS, 36 psl., minkšti viršeliai \$1.50

3. Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI, 104 psl., su žemėlapiu, minkšti viršeliai \$2.00

4. Vincas Žemaitis, PAVELUOTAS LIETUVOS KRIKŠTAS, minkšti viršeliai, 52 psl. \$1.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Los Angeles, Cal.

Jaunieji teisininkai prašeko

(Tęsinys)

Linksmoji dalis

Losangeliečiams palinksminčiai yra nuolatinių susirinkimų se, diskusijose ar kitokiose sueigose klausimų kėlėjų. Ne tiek k'ausia, kiek patys savo išmintį rodo, vis ką nors aiškina.

Ir šį kartą vienas pasiprašęs balso, kažkokį popierinį maišiu-ką rankoje laikydamas juo mo-sikavo, kalbėjo, bet jau viduryje salės nebuvo galima supras-ti, ką jis kalba.

Prasidėjo plojimas. Maniau, jog arčiau sėdinčiai publikai pa-klausėjo žodžiai patiko, tad ėmė ploti. Betgi pirmininkaujantis J. Gliaudys pratarė: "Į Tamstos klausimą atsakymas toks: publi-ka nerimauja, prašo, kad atsistės-tum!". Atsisėdo.

Pašnekesį baigiant pakilo vie-nas iš senųjų teisininkų — Jur-gis Gliaudys, literatūriname dar-be Gliauda žinomas. Pasidžiaugė jaunųjų teisininkų pasiražymu lietuviams padėti, palinkėjo ge-ros sėkmės.

Žodis kitas su dr. Joniku

Teisininkų pranešimo publiko-je pamačiau iš Illinois atvykusį kalbininką dr. Petrą Joniką ir jo žmoną. Sueigai pasibaigus prašnekinau tolimus svečius, klausdamas ar jie čia tik atosto-gauja, ar gal čia apsigyveno? Kaip ir visada pamažu kal-bas dr. Jonikas atsakė: "Jūs

tus. XIX a. pabaigoje išliko tik iš-lygintas sklypas — buvusi pilies vieta, kurią supo griovys. Šis irgi pamažu ėmė užsikinti. Hit-lerinės okupacijos metais pilies teritorijoje buvo pristatytai lai-vų remonto dirbtuvių pastatų. Čia buvo iškasta vandentiekio ir kanalizacijos griovių, įren-gta aikštelių zenitinei artilerijai ir t. t. Todėl ir išlikusios pasta-tų pamatų dalys daugelyje vie-tų buvo visai sunaikintos.

Iš M&G.

(Pabaiga)

pasveikino tokį gražų būrį narių atsilankiusių.

Protokolas ir kitų klubo už-rasai priimti.

Viena nauja narė prisipašė į klubą Anna Kryzowski ir vien-balsiai priimta.

Ligonų raporte pranešta, kad per atostogas mirė Fasper Krik-štas, Anna Sandrugas, Matil-da Buchinski, Phyllis Jetkevi-čius, Bernice Lukas, Eugenia Strumys, Petronella Babilius, Peggy Davidauskas ir Mary Ma-romas. Kasper Krikščūnas sun-ka! serga ir yra Šv. Kryžiaus li-goninėje, kambarys 115. Kas turite laiko, malonėkite jį ap-lankyti.

Buvo nutarta turėti bunco party, kuri įvyks kovo mėnesį. Taipgi nutarta suruošti narianas Kalėdas po gruodžio mėnesio susirinkimo.

Sekantis susirinkimas įvyks gruodžio 2 d. A. Katys

Nobelio premija švedui ir britui

STOCKHOLMAS, Švedija — Ekonomijos mokslų Nobelio pre-mija gavo švedų mokytojas Ber-til Ohlin ir britas James Mea-de. Kiekvienas gavo po \$14,000. Ohlin parašė knygą apie laisvą kapitalo judėjimą Vakarų Eu-ropoje. Jis mano, kad pinigų su-varžymas yra kenksmingas ūkio augimui. Jam atrodo, kad rei-kia leisti kapitalui laisviausiai judėti. Britas gavo dovaną už nurodymą socialistų daromų ūkio klaidų.

Upytės Klubas

Upytės Draugiško klubo su-sirinkimas įvyko spalio 7 d. Pir-mininkė atidarė susirinkimą ir

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago Lietuvių gyvenimą ir jų atkūrus darbą. 664 psl., kaina \$10. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavę lietuviai, pirmos Lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kiti visuomeniniai ir kultūriniai darbai, 49 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografi-jos. Duoti dokumentai katalikų, socialistų, laisvamiškių ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, ban-ka! ir kt.

Norintieji šia knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order!

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS vardu tr:paštyti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai at-lieka didelius darbus. Pirmą, jie pa-deda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsiminimus. Antra, jie padeda su-kurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėne-sio dieną, neša nuosimčius nuo mė-nesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie ne-ša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
trims mėnesiams vienam mėnesiui	\$7.50
trims mėnesiams vienam mėnesiui	\$2.50
Kanadoje:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
vienam mėnesiui	\$5.00
Užsieniuose:	
pusei metų	\$18.00
vienam mėnesiui	\$4.00
metams	\$31.00
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. Haymarket 1-6100	
Pinigų reikia siųsti pašto Moneta	
Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

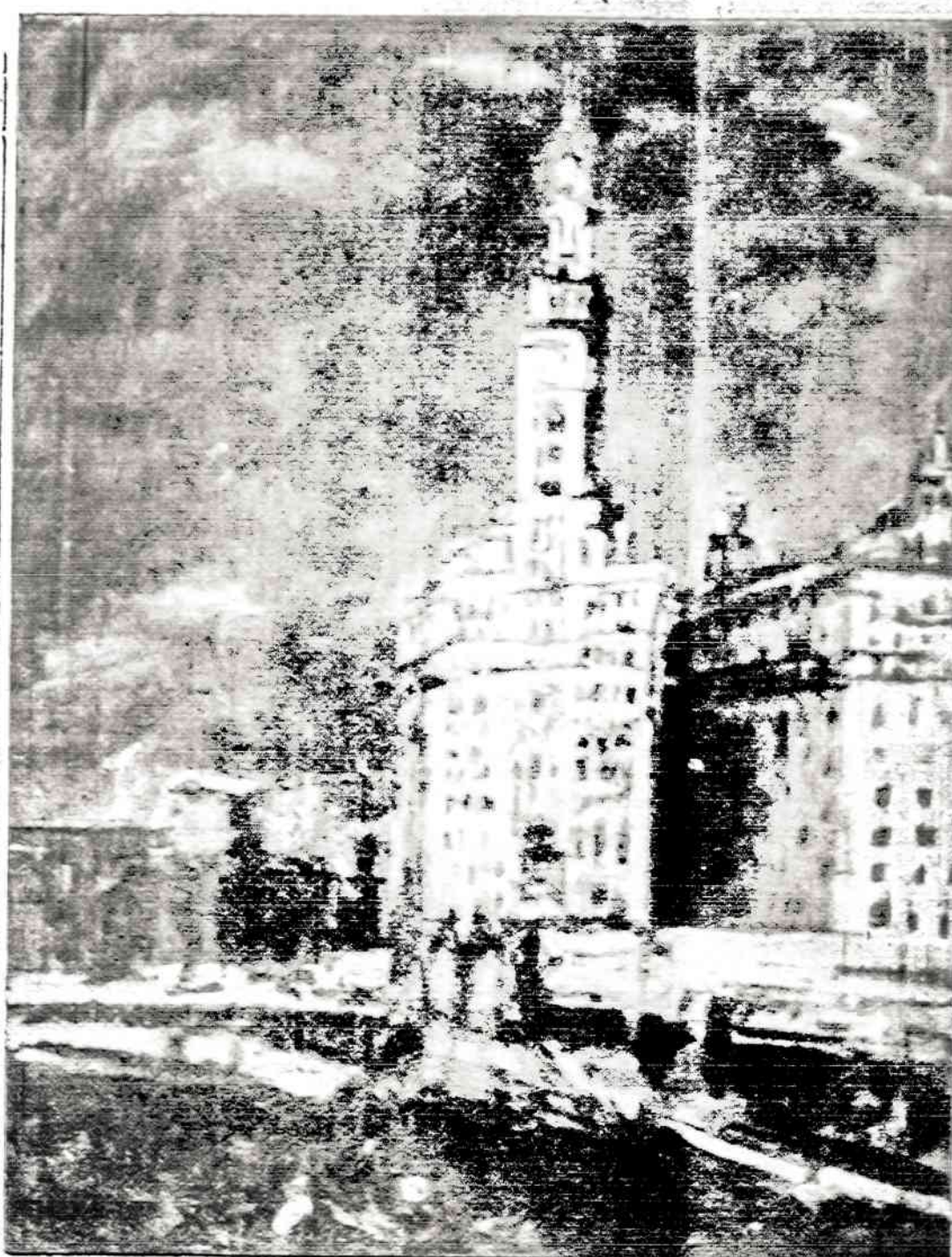
Kviečia Bendruomenę į ALTA

Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, suvažiavusiems konferencijos dalyviams pranešė, kad Amerikos Lietuvių Tarybą šiandien sudaro net trylika centrinių Amerikos Lietuvių organizacijų. Kartu su ALTu dirba ir savo veiklą koordinuoja net trylika didesnių organizacijų. ALTa sudaro krikščionys demokratai, socialistai demokratai, sandariečiai, tautininkai, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ir Rymo Katolikų fraternalinės organizacijos, studentai, Moterų Draugija, Atgimimo Sąjūdis, lietuviai respublikonai ir lietuviai demokratai, ir kelios kitos.

Kaip matote, Amerikos Lietuvių Tarybos sąstata nėra JAV Lietuvių Bendruomenės. Iki šiol buvusieji Bendruomenės vadai visą laiką padangėmis skraidė. Jie įsivaizdavo, kad jie mokytėsi, geresni ir lietuviškesni už bet kurią kitą Amerikos lietuvių organizaciją. Jie tvirtino, kad jie aktyvesni ir kad jiems priklauso vadovybė. Amerikoje neatlikę nė vieno svarbesnio darbo, jų atstovai vis dėlto nori stovėti aukščiau už kitus atstovus. Amerikos lietuvių organizacijos tų specialių privilegijų jiems nesutiko duoti, tai jie labiau pasipūtė. ir pradėjo patys organizuoti tuos darbus, kuriuos kiti lietuviai gana sėkmingai dirba.

Tuojuo po karo Amerikos lietuvių veiksniai, susitarę su atvykusiais Vliko atstovais, sutiko leisti suorganizuoti didelę lietuvių organizaciją, kuri apimtų visas lietuvių politines, religines filosofines sroves, būtų tolerantiška ir pati svarbiausia dėmesį kreiptų į Amerikos lietuvių auklėjimą. Apie porą dešimčių Bendruomenės įvairūs vadų ir vadukų to susitarimo laikėsi. Jie organizavo įvairias lietuviškas mokyklas, kuriose ne tik vaikams, bet ir suaugusieji mokėsi lietuvių kalbos, mūsų tautos istorijos ir kitų naudingų dalykų. Visi Amerikos lietuvių politiniai reikalai buvo pavesti Amerikos Lietuvių Tarybai. ALTAS išvystė plačią politinę akciją ir atliko daug naudingų darbų.

Kai Bendruomenės vadovybėn buvo pastatytas Bronius Nainys, tai jis darbo padalos reikalą suvažiavimui išardė. Švietimo reikalą jis niekad nemėgo ir jais mažai tesirūpino. Jam patiko suvažiavimai, posėdžiai, rezoliucijos, bet suvažiavimams reikėjo pinigų. Jis ryšosi dar nesuorganizuotą bendruomenę įvelti į politinę ak-

A. Cooper Skupas

Čikagos miesto vaizdas

cija. Jam rūpėjo prisiplakti prie Vasario 16-tos aukų. Nekreipdamas dėmesio į švietimą, jis metėsi į politiką. Bendruomenė įsakė Vasario 16-tos dienos minėjimus organizuoti skyriumi ir siūsti Bendruomenės centrui aukas. Politinės akcijos Nainys nepajėgė išvystyti, bet jį sekusieji politikai frontininkai visą reikalą geriau pradėjo organizuoti. Jie susirinko daugiau pinigų ir sudarė komitetus ir komisijas Washingtone. Jie net paskyrė "ambasadorių" prie Valstybės Departamento, bet jis iki šio meto negavo pripažinimo. Tas ambasadorius ir vėliau skirti įvairūs pareigūnai vedamą darbą padvigubino. Kur savo atstovus pasiųsdavo Amerikos Lietuvių Taryba, tai ten eidavo ir Bendruomenės paskirti ambasadoriai. O tai buvo organizuojamas pasimatymas su prezidentu Niksonu, tai ir bendruomenininkai norėjo pasimatyti. Nepriėmus jų delegaciją, jie išardė pasimatymą. Amerikos lietuviai, tuo metu daugumoje priklausę respublikonams, negalėjo būti priimti Baltuose Rūmuose, nes susidarė dviguba lietuvių delegacija. Negalėjo pasimatyti, jie pasimatė su prezidentu Fordu. Tik tai šį pasimatymą reikėjo organizuoti paslapčiomis, kad frontininkai ir vėl jo neišardytų.

Kad neklūdytų Amerikos Lietuvių Tarybos vedamam atsakingam ir sunkiam darbiui, kad lietuvių delegacijos nebūtų dvigubinos ir kad lietuviai nelandžiotų po tas kongreso įstaigas, Dr. K. Bobelis viešai surengtoje Clevelando paskaitoje pakvietė Lietuvių Bendruomenės atsakingus pareigūnus įstoti į Amerikos Lietuvių Tarybą tokiomis pačiomis sąlygomis, kokiomis įstoję kitos žymiai didesnės ir turtingesnės organizacijos. Jie būtų turėję teisę turėti savo atstovus net ALTO valdybėje. Bendruomenės šulai ir vadai norėjo didesnių privilegijų, todėl minėtas Bobelio Clevelande padarytas pasiūlymas buvo atmestas.

Dr. Bobelis praeitai suvažiavime, kaip matosi iš jo paskelbto pranešimo, dar kartą pasiūlė Bendruomenę įstoti į ALTĄ. Dr. Bobelis užmiršo adromąjį darbą, nekreipė dėmesio į bereikalingą lietuvių jėgų vartojimą

A. SVILONIS

DEŠIMT DIENŲ "TEVIŠKES" DRAUGIJOS VIEŠNAGEJĖ

1
"Gimtojo krašto" okupanto lietuvių kalba spausdinamo laikraščio, trys komunistai repertariai: J. Kuckailis, Vladas Braškevičius ir Viktoras Kapočius, rugpiūčio mėn. 11 dienos laidoje, plačiai aprašė apsilankymą "Tarybinėje" Lietuvoje dvidešimties, taip vadinamų mokslininkų ir technikų ekskursiją. Jie ten lankėsi "Rodinos" lietuviškai vadinamos "Teviškės draugijos kvietimu. Kurios pirmininkas lietuvis Pranas Petronis", buvęs nepriklausomos Lietuvos karininkas, bet persidavęs mūsų tautos okupantui, ir už jam atliktus, matyt nemažus pasitarnavimus, padarytas generolu.

2
Šios išvykos organizatorius ir jos vadovas buvo bostonietis, chemikas Donatas Šatas. Tik ne nustebkite, kad jis yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Kultūros reikalų vicepirmininkas. Jau trečią kartą jis lankosi okupanto pavergtose Lietuvoje. Be jo, nuotraukomis iliustruotose reportažuose minimi ir kiti, kaip iš šio meto negavo pripažinimo. inž. R. Tamošiūnas iš Websterio, čikagiečiai projektuotojas V. Martinaitis, arch. A. Kerešis, prof. J. Anyasas su žmona Dalia, iš Washingtono gamtos apsaugos specialistas V. Šaulys ir bostonietis elektros inž. V. Ziura.

3
Is padarytų reporteriams pasiūlymų dvigubom delegacijom, ši kartą ir vėl pasiūlė į ALTĄ. Jau esame girdėję, kad penki visuomenės veikėjai norėjo tarpininkauti ir padėti išspręsti konfliktą, bet Bendruomenės vadai atsisakė tuo reikalu tartis. Jie nori tartis tiesioginiai, tarpininkais jie nepasitiki, nors bet kuris tarpininkas, skyrium paimtas, Bendruomenės steigimui ir augimui yra daugiau padarę, negu dabartinė jos prieakyje stovinti frontininkų saujelė, tačiau jie turi drąsos jiems išmėtinėti. Dr. Bobelis apie priimtą Bendruomenės suvažiavimui pasakė:

"Šių metų ALTĄ sudaro trylika centrinių lietuvių organizacijų. Kviečiamos ir kitos lietuvių organizacijos, jų tarpe ir Lietuvių Bendruomenė. ALTAS remia Lietuvių Bendruomenės kultūrinį darbą, laukia tokios pat paramos ALTO politiniam darbui. Tik darbų pasidalinimo laikydami būsimieji sėkmingiausi. Turime visi siekti pasaulinti Lietuvių Bendruomenės skilimą" (Naujienos, 1977 m. sp. 14 d.). A. Gečo vadovaujama Bendruomenė pirmą turį išspręsti savo konfliktą, o tik tai vėliau svajoti eiti į ALTĄ. Jeigu ji būtų priimta tokia, kokia ji dabar yra, tai netrukus turėtume ALTO skilimą. Didelė Amerikos lietuvių dauguma nori vienybės, o ne skilimų. Dr. Bobelis gerai padarė, kad Gečo Bendruomenę pakvietė, bet dar geriau padarė, kai patarė save tarpe susitarti, o vėliau ieškoti santykių su kitomis lietuviškomis organizacijomis, vieningai dirbančiomis naudingą darbą.

kalbėjimų aiškėja, kad šie taip vadinamieji mokslininkai bei technikai siekė ne tiek pamatyti okupanto sukolchozintą Lietuvą, kiek tarybinėje Lietuvoje pagilinti savo profesinę išmintį. Na, "gilino". Tos "Rodinos" filialė lietuviškoji "Teviškė" draugija, juos globojo ir švietė net dešimt dienų. Juos švietė propagandai paruoštuose centruose: Anykščiuose, Trakuose, Elektrėnuose, žinoma, kaip mokslininkų ir senųjų knygų bibliotekoje. Pagaliau Lietuvos liaudies buities muziejuje Rumiškėse.

4
Donatas Šatas po tokios viešagės reikė padėkos žodyje liaupsinimą tarybinei Lietuvai, kurios dėka taip aukštai iškilo mokslinė pažanga. Suprask, kurią atnešė Maskva.

5
Siems vadinamiesiems mokslininkams, bolševikinė "Teviškė" draugija suruošė ir atsisveikimo balių, kurio metu tarė žodį pats jos pirmininkas Pranas Petronis ir Mokslo Akademijos pirm. Juozas Matulis. P. Petronis pareiškė džiaugsmą, kad kultūrinis ryšys jau padarytas pradžiai. Jis kalbėjo: Man suprantama, kad kai žiūri į tarybinę Lietuvą iš už Okeano, ji atrodo visai kitaip, negu į ją pažiūrėtum nuo Gedimino kalno.

Kiek šio paskaitos lietuvių žodžiuose veidmainystės! Jie šiais žodžiais pareiškė, kad tie dvi gubom delegacijom, ši kartą ir vėl pasiūlė į ALTĄ. Jau esame girdėję, kad penki visuomenės veikėjai norėjo tarpininkauti ir padėti išspręsti konfliktą, bet Bendruomenės vadai atsisakė tuo reikalu tartis. Jie nori tartis tiesioginiai, tarpininkais jie nepasitiki, nors bet kuris tarpininkas, skyrium paimtas, Bendruomenės steigimui ir augimui yra daugiau padarę, negu dabartinė jos prieakyje stovinti frontininkų saujelė, tačiau jie turi drąsos jiems išmėtinėti. Dr. Bobelis apie priimtą Bendruomenės suvažiavimui pasakė:

"Šių metų ALTĄ sudaro trylika centrinių lietuvių organizacijų. Kviečiamos ir kitos lietuvių organizacijos, jų tarpe ir Lietuvių Bendruomenė. ALTAS remia Lietuvių Bendruomenės kultūrinį darbą, laukia tokios pat paramos ALTO politiniam darbui. Tik darbų pasidalinimo laikydami būsimieji sėkmingiausi. Turime visi siekti pasaulinti Lietuvių Bendruomenės skilimą" (Naujienos, 1977 m. sp. 14 d.). A. Gečo vadovaujama Bendruomenė pirmą turį išspręsti savo konfliktą, o tik tai vėliau svajoti eiti į ALTĄ. Jeigu ji būtų priimta tokia, kokia ji dabar yra, tai netrukus turėtume ALTO skilimą. Didelė Amerikos lietuvių dauguma nori vienybės, o ne skilimų. Dr. Bobelis gerai padarė, kad Gečo Bendruomenę pakvietė, bet dar geriau padarė, kai patarė save tarpe susitarti, o vėliau ieškoti santykių su kitomis lietuviškomis organizacijomis, vieningai dirbančiomis naudingą darbą.

kurie būdami už Okeano ir nesutapo bendradarbiavimui tiltų, jie mato netokią Lietuvą, kokią pamatė nuo Gedimino kalno šie atvykę vadinamieji mokslininkai. Taip, mato Lietuvą ir tie, kurie gyvena už Okeano, bet mato ją okupuotą ir tai ne vien tas vietas, kurios paruoštos propagandai ir kurias okupanto tarnai rodo nuvykusiems, rodė ir šiems mokslininkams. Tie kurie žiūri iš anapus Okeano mato visą Lietuvą. Jie mato ir persekiojamuosius, terorizuojamus lietuvius. Pagaliau ir tie, kurie ten nuvykę žiūri nuo Gedimino kalno nusiemė akinius, mato Lietuvą ne tokia kokią pristato bolševikinis "generolas" Pranas Petronis. Jie mato, kad mūsų sostinės aikštės, gatvės papuostos bolševikinių revoliucinių paminklų, pavadintų jų vardais... Jie mato, kad Vilniaus universitetas pavadintas Kapsuko, mūsų tautos išdavi ko, vardu. Jie skaito Maskvos išleistame vadove, kad Vilnius lankytojams pristatomas kaip tikrai sovietinis, ne Lietuvos ir ne lietuviškas Vilnius. Jie mato koks didelis skaičius yra uždarytų Vilniuje bažnyčių, nors jų bokštai švyti, dar ir šiandien, kaip gražiausias Vilniaus papuosalas. Jie mato nuo Gedimino kalno ir Vilniaus katedrą, dėl kurios kiekvieno lietuvių patrioto akys paplūsta ašaromis, nes ji išniekinta ir paversta paveikslų ir koncertų galerija, o garsoji sv. Kazimiero bažnyčia paversta antireligiiniu muziejumi, o visos kitos uždarytos, stovi su kiurais stogais, bei išdaužytais langais, kitos neva paruoštos remontui, bet metų metais darbas nepradėtas. Pranas Petronis džiaugiasi su šėivija ryšiais. Bet ar betkoks bendradarbiavimas su sovietiniais agentais gali būti ryšių palaikymas su savo tauta? Todėl ir tokių vadinamųjų mokslininkų žvėgšnis nuo Gedimino kalno, kurie nemažai, kad Vilnius jau nebelietuviškas tik Petroniui suteikia džiaugsmą. O tai yra nemažasis pasitarnavimas okupantui. Iš viso tokie grupiniai važinėjimai visada okupanto panaudojami sovietinei propagandai. Tokias ir panašias ekskursijas Petronis mielai kviečia, jas globoja ir vežioja, nes Maskvai jos naudingos.

(Bus daugiau)

Doleris vertė gerokai nukrito

ŽENEVA, Šveicarija. — Penk tadienį vakarą šveicarų biržoje gerokai pakilo šveicarų frankas ir japonų jena o doleris visai netikėtai gerokai nusmūki.

— JAV. Nutarė dar trims metams pratęsti pagalbą neturtigiem.

A. CECHOVAS

KELIONĖJE.

(Tęsinys)

Trindamas rankas ir linksmai besišypsas Lichariovas žengė keltą žingsnių kambaryje ir vėl prašneko apie moteris. Tuo tarpu paskambino ankstybosiomis pamaldoms.

Viešpatie, — pravirkto Saša. — Jis savo kalbomis neleidžia man miegoti.

— Ach, taip, — susigriebė Lichariovas. — Kaltas, draugužė. Miegok, miegok...

— Be jos, aš turiu dar du berniukus, — sušvąždėjo jis. — Jie, gerbiama, gyvena pas dėdę, o ši ir dienos negali kvėpuoti be tėvo. Kenčia, murma, o limpa prie manęs, kaip musė prie medaus. Aš, gerbiama, užsiuopėjau, o tatai ir jums būtų ne porą šalių pailseti. Ar leisite, aš jums guolį paruošiu?

Nelaukdamas leidimo, jis pakratė šlapius kailinius ir ištiesė juos ant suolo kailių į viršų, surankiojo išmėtytas skaras ir šalikus, padėjo po galva suvyniotą į ritinį patlį ir visa tai tyledamas su pataikaujančiu pagarbumu veide, tarsi čiupinėdamas moters skarmalus, o šventųjų indų šukes. Visoje jo figūroje buvo kažkas kalto, konfūzingo, tarytum silpnos būtybės akių vaizdo jis gėdytųsi savo ūgio ir jėgos.

— Ilovaikaitė atsigulė, jis užpūtė žvakę ir atsisto ant iškuro prie krosnies.

Taip tai, gerbiama, — švąždėjo jis, užsidedamas storią su rėglę ir leidamas dūmus į krosnį. — Gamta įdėjo į mūsų žmogų neįprastą sugebėjimą tikėti,

tiriamąjį protą ir mąstymo dovana, bet visa tai sudėta į dulkes, atsitrenkus į apsilėidimą, tinginį ir svajingą lengvamybę... Taip tatau...

Ilovaikaitė su nuostaba išsižiūrėjo į prieblandą ir matė tikrai raudoną dėmę ant paveiklo ir krosnies šviesos mirgėjimą Lichariovo veide. Prieblanda, varpo skambesys, pūgos staigumas, šlubas vaikas murmanti Saša, nelaimingas Lichariovas ir jo kalbos — visa tai maišėsi, augo į vieną didžiulį įspūdį, ir Dievo pasaulis rodėsi jai fantastiniu, pilnu stebuklų ir kerėjančių jėgų. Viskas, ką girdėjusi, skambėjo jos ausyse, ir žmogaus gyvenimas rodėsi jai puikia, poetine pasaka, kurios nėra galo.

Didžiulis įspūdis augo ir augo, apvilko savimi sąmonę ir pavirto saldžiu miegu. Ilovaikaitė mitgojo, bet matė lampadką ir storią nosį, ant kurios šokinėjo raudona šviesa.

Girdėjo jiniai verksmą. — Brangusis papa, — švelniai maldavo vaikelio balsas. — grįžkime pas dėdę. Ten eglutė Ten Stepas ir Sofia.

Mano draugužė, ką gi aš galiu padaryti? — jūkinėjo tylus vyro bosas. — Suprask mane. Na, suprask.

Ir prie vaikiško verksmo prisijungė vyriškas. Šis žmogaus kaptelio balsas, pūgos slaugimo tarpe paliečiantis mergaitės klausą lokia saldžia, žmogiška muzika, kad ji neišlaikė pasitenkinimo ir taip pat pravirko. Girdėjo jiniai paskui, kaip didelis juodas šešelis tyliai pridedavo prie jos, pakeldavo nuo grindų kritusį šaliką ir vyniojo jos kojas.

Ilovaikaitė pabudino baisus blyvimas. Jinaį pat šoko ir su nuostaba pažvelgė aplinkui save. Į langus perpus sniegu užpustytus, veizdėjo švıtimo mėlynė. Kambaryje buvo pilka prieblanda, pro kurią aiškiai ryškėjo ir krosnis, ir mėgianti mergaitė, ir Nasr-Eddin. Krosnis ir lampadukė jau užgeso. Pro plačią atvirą duris buvo matomas didelis smulkės kambarys su priestaliais ir stalais. Kažkuris žmogus su buku cigaro veidu, su nustebusiomis akimis stovėjo kambaryje vidury ištrupisio sniego baloje ir laikė ant lazdos didelę raudoną žvaigždę. Jį buvo apsupęs būrys valkėjų, nejudančių, kaip statulos, ir aplipusių sniegu. Žvaigždės šviesa, praeidama klaurai pro raudoną popierių, raudonino šlapius jų veidus. Būrys be tvarkos blėvė, ir iš jų blyvimais Ilovaikaitė suprato tikrai vieną kapletą:

Ei tu, vaikeli padūkėli,
Imk peilį, plonučiuką,
Piausim yzdą piansim,
Sūnų vargetos papiausim...

Prie priestalio stovėjo Lichariovas, veizdėjo su maionumi į dainininkus ir koja trempdavo į taktą. Pamatęs Ilovaikaitę, jis visu veidu nusišypsojo ir prie jos priėjo. Jinaį taip pat nusišypsojo.

— Su šventėmis, — pasakė jis. — Aš mačiau, jūs gerai miegojot.

Ilovaikaitė į jį veizdėjo, tylėjo ir nesiliovė šypsotis.

Po naktinių pokalbių jis jau jai atrodė ne aukštas, ne plasiapietis, o maziukas, panašus į tai, kaip

mūnis atrodė mažų visų didžiausias garlaivis, apie kurį kalbama, kad jis perplaukė okeaną.

— Na, man laikas važiuoti, — pasakė ji. — Reikia apsilankyti. Sakysite, kur gi jūs dabar kreipsite savo kelionę?

— Aš? Į stotį Kfinuski, iš ten į Sergijevą, o iš Sergijevą keturiasdešimt verstų arčiau ir anglių kasyklas vieno pakio, kažkurio generolo šaukavoski. Ten man broliai surado valdytojo vietą. Anglis kasiu.

— Leiskitės šitas kasyklas aš žinau. Jūs šaukavoskis mano dėdė. Bet, ko jūs ten vykstate? — paklausė Ilovaikaitė, nustebusi apžvelgdama Lichariovą.

— Valdytojo pareigoms. Kasyklas valdyti.

— Nesuprantu, — paglaudino pečius Ilovaikaitė. — Jūs vykstate į kasyklas. Bet juk ten pilka dykuma, be žmogaus, nuobodulys toks, kad jūs vienos dienos nepragyvenat Anglis blogiau, niekas jos neperka, o mano dėdė manijakas, despotas, bankrotas... Jūs ir algos negausit.

— Tvirtu, — pasakė abejingai Lichariovas. — Ir už kasyklas ačiu.

Ilovaikaitė paglaudino pečius ir sujaudinta ėmė vaikščioti kambaryje.

(Bus daugiau)

Is rusų kalbas vertė Jonas Valaitis

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRASTI "NAUJIENAS"

DR. R. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Półaski Rd. (Crowford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Prilima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004.

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
660 SUMMIT STREET
ROUTE 56, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Hanheim Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą sešadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2127 arba 562-2728

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN-EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5993

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
1767 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
6115 So. 2656 WEST 63RD STREET
Sutvarkytas, val. antradienį, 1-4 popiet.
ketvirtadienį, 5-7 val. vak.
Orisio telef.: 776-2380
Residencijos telef.: 446-5545

DR. V. T. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
6115 So. 2656 WEST 63RD STREET
Tel. PR 8-1223
ORISIO VAL. pirm., antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 9-12 val. vak. Sešadienį
ir sekmadienį 10-12 val. vak. pagal susitarimą.

I. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. Med. ban-
dagei. Speciali pagalba kojoms.
(Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8, Sešadieniais 9-11
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60625
Telef.: Prospect 6-5084

BEVERLY HILLS GELINČIAI

2443 WEST 63RD STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834
Naujoji Barberis ir Gene Drishny
krautuvių

THE DAISY STORE

9918 Southwest Hwy. Oak Lawn
Tel. 499-1318

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstovų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienos iki penktadienio 12:30
— 1:00 val. popiet. Sešadieniais
ir sekmadieniais nuo 9:30 iki 9:30
val. ryto.
Vedėja Aldona Daukus
Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

NEW YORKO DANGORAIZIO PAVESYJE

PLK. J. LAURINAITIS

Buvo sumanus Lietuvos ka-
riūmenės pulkininkas, kuris
prieš 30 metų mirė Vokietijoje.
Tuomet spaudoje velionies tar-
tybos eigą ir mirtį paminėjo ka-
rinis istorikas p.lk. K. Ališaus-
kas. (Ž. "Mūsų Kelias", 1947 m.
Nr. 47.) Tai gerb. autoriaus min-
timis teko ir man pasinaudoti ra-
šant šį sukaustuvinį straipsnį.
J. Laurinaitis Karo mokyklą
baigė Rusijoje. Paskiau apie du
metus dalyvavo fronte, rusų ko-
vose su vokiečiais. Įgijo daug
praktikos ir sumanumo, ką vė-
liau panaudojo tarnaudamas mi-
nų kariuomenėje. Lietuvos ka-
riūmenės įstojo savanoriu 1918
m. pabaigoje. Buvo paskirtas į
2. pėstininkų DLK Algirdo pul-
ką. Tuomet buvo dar jaunas, o-
giamai pajėgume karys, turin-
tis jau didelę praktiką. Tai jis
ir pagarsėjo 1919 — 20 m., ko-
vų dėl Lietuvos nepriklausomy-
bės metu. Todėl jį plačiai paži-
nojo visuomenė ir buvo gerbia-
mas karininkijos tarpe.
Beveik visi gerai žino, kad
2. pėst. pulkas buvo pagarsėjęs
kovomis ir karo žygiais. Tai čia
rūgdyta didelis karn. J. Lauri-
naitis nuopelnas. Su jo varu
yra susijęs išdavimas dauge-
lio Lietuvos miestų ir mažasnių
kariuomenės būdų. Kautynėse buvo suma-
nus ir parodėdavo nepaprastą
drasą. Jis mokojo kautynėse
pritaikinti dešni, kaip su mažes-
nėmis kariuomenėmis nugalėti priešą,
ymiai pranašesni skaičiumi ir
technika. Ir šia karybos teisyk-
lę jam pavyko keletą kartų pra-
tikioje pritaikinti. 1919 m. rug-

pičio 20 — 30 dienomis prie
Daugpilio vyksta lemiamos kau-
tynės su bolševikais. Jis tūre-
mas, palyginus su priešų skai-
čiumi, mažą pulką, du kartus
apėjo bolševikų dešinį sparną. O
trečiuoju kartu apsupo bolševi-
kų kairįjį sparną. Bolševikai vi-
šius tris kartus paskubomis pasi-
traukė. Tokiems veiksmams vyk-
dyti prieš skaičiumi didesnį prie-
šą, vadas turi būti ryžtingas ir
gerai apgalvoti manevro smulk-
menas. Turi dalinai atspėti ne-
tikėtumus, ką priešas darys ir
kaip reaguos. Bet jam visuomet
gerai pavykdavo. Kai tik užmda-
vo numatytą vietą, tai priešas
užnugaryje staiga užvirdavo sti-
prus: šaudymas ir netrukus vėl
įsiviešpatuodavo tylą. Tai žen-
klas, kad manevras pavyko ir prie-
šas jau bėga. Po to vėl galvoda-
vo kitą staigią operaciją, sekan-
tį apėjimą ir vėl duodavo prie-
šui stiprų smūgį. Už pasižymė-
jimus kautynėse buvo apdovano-
tas daugeliu kariškų ordinų. O
vyriausios karo vadas gen. S.
Žukauskas už kautynės su bolše-
vikais pareiškė jam viešą padė-
ką. Beveik visi karininkai jį my-
lėjo ir gerbė.

Quick 'N' Easy Caramel Apples

Falling leaves, football and apple picking time are signs to
remind us that autumn is here. And while the advent of the
apple season triggers thoughts of homemade pies, cobbles,
applesauce and cider, for many it's the crisp, juicy eating apple
tucked inside some chewy caramel that calls to mind the
fondlest memories.
And now there's a quick 'n' easy way to make caramel
apples... with Wrapples caramel sheets from Kraft. This new
method calls for stretching a round sheet of caramel over an
apple, overlapping snugly to cover, inserting the stick and
baking for five minutes. No mess, no fuss. And easy enough
for even young children to help.
Everything needed (except the apples) to make six caramel
apples comes right in the package. Wrapples sheets can also be
used one at a time, storing unused discs in an airtight container.
During autumn, they'll be in the produce section of your
favorite store as well as on the candy shelves. And don't forget
to check the package for other ways to use these great apple
put-ons.

Easy Caramel Apples
Wrapples caramel sheets Chopped nuts
Medium-size apples, washed, dried
Use caramel sheets to prepare caramel apples according to
package directions. After removing from oven, immediately
remove paper and roll in nuts, pressing lightly. If caramel
apples cool too quickly and lose stickiness, return to oven
1 to 2 minutes to soften. Serve or store on paper liners in a
cool, dry place. No need to refrigerate.
Hints: Medium-size apples are about 3 per pound. Raisins,
granola-type cereal, marshmallows or chocolate
chips may be substituted for nuts.

tę. Ir toks išsilaike iki pat savo
mirties.

P.k. Jonas Laurinaitis mirė
širdies liga 1947 m. spalio 22
d., Stuttgarte. Vietos lietuvių
kolonija iškilmingai jį palaidojo,
kažygio kapą papuošdama vai-
nikais ir geleimis.

V. Vytenietis.

Brighton Parkas

Joniskiečių Labdarybės ir
Kultūros klubo poastoginis su-
sirinkimas įvyko spalio 4 d.
Saulių namuose. Julia Sačau-
kas atidarė susirinkimą ir prane-
šė, kad viena klubo narė Jie-
va Ramašauskas mirė per atos-
togas. Susirinkimas pagerbė ją
atsistojimu ir minutės tyla. Klubi-
nas pareiškė užuojautą jos šei-
mai.

Trys naujos narės prisirašė
į klubą: Helen Zilinskas, Anne
Krzyszowski ir Adeline Petraitis.
Visos vienbalsiai priimtos.

Pranešta, kad per atostogas
sirgo Mary Wenckunas, Peggy
Davidauskas ir Kasper Krisk-
čiūnas ligoninėje. Kambarys 445
ir labai serga. Kas galėtų, pra-
šom jį aplankyti.

Klubas paaukavo \$25 Ameri-
kos Lietuvių Šalpos Fondui.

Joniskiečių piknikas įvyko
liepos 10 d. Komisija buvo Della
Kirklis, Jennie Chinston, Jennie
Povilaits, Anna Rudauskas ir
Julia Sačauskas. Visai komisi-
jai ir darbininkams klubas de-
kavoja už tokias dideles pastan-
gas įdėtas ir visiems kas auka-
vo dovanėles. Taigi noriu aciu
pasakyti Jennie Chinston už na-
mie padarytą afghan, kur daug
valandų pridėjo jį numegztį.

Taigi norime padėkoti biznie-
riams už jų paramą, kad taip
gerai pasisekė mūsų piknikas.
Standard Federal Savings, Chi-

SUSIRINKIMU PRANEŠIMAI

Utenos Draugiško klubo susirinkimas įvyks š. m. spalio 18 d., antra-
dienį, 7 val. vak. Saulių namuose,
2417 43 St. Po susirinkimo bus ir
vaisės. A. Brokevičius, sek.

A. A. LORETTA D. STANKEVICIUS Janulytė

Mirė 1977 m. spalio 14 d., 9:00 val.: vak., sulaukusi 59 metų amžiaus.
Gimusi Chicago, Illinois.
Paliko nuolaidę: vyras Petras P. Stankevičius, podukra Silvija
Gonia, žentas Lawrence, sesuo Lucille Vilham ir jos šeima bei kiti
giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3534 So. Halsted St.
Antradienį, spalio 18 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš kop-
lyčios į Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. a. Loretta D. Stankevičienės giminės, draugai ir pažįstami
nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jai paskutinį
patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuolaidę lieka:
vyras, podukra, sesuo, giminės.
Laidotuvių direktorius Povilas J. Ridikas.
Tel. 927-1911.

The home pictured above
doesn't appear much different
than any typical suburban
home. But it incorporates en-
ergy-saving features in de-
sign, materials, and appli-
ances which can cut energy
needs by up to 50 percent. It
has two heat-circulating
Heatlator Fireplaces (right),
designed to draw room air in
through the lower vents,
warm it and then re-direct
the heated air back into the
room.

The more effective use of
energy-saving design, materi-
als and appliances can well
save up to one half the cost of
heating and cooling our homes.
This claim is being proven by
New York's Long Island Sav-
ings Bank. Its "Centenergy
76" house was built to demon-
strate the many practical ways
of conserving energy. The to-
tal additional cost of these
improvements was approxi-
mately \$4,000... projected to
be amortized within 4 to 5
years through reduced ex-
pense, reduced air, added in-
sulation within walls and ceiling
as well as in earthen berms
around the foundation, orienta-
tion to seasonal sun attitudes,
energy-saving appliances
and fireplaces.
The two Heatlator Fire-
places re-circulate heated air
back into the room. This fea-
ture alone reverses the usual
heat loss characteristic of most
fireplaces, according to the de-
signers of "Centenergy 76."
The fireplaces were supplied
by Home Crafts, Inc., Floral
Park, New York. Heatlator
Fireplace, A Division of Vega
Industries, Inc., located in Mt.
Pleasant, Iowa, manufactures
a complete line of built-in,
freestanding and wall-
mounted fireplaces... gas,
electric or wood-burning models.

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONIUI

"Ai padarysio iš tavęs didelę tautą ir palaiminsiu tave ir tu būsi
"Ziūrėkite, broliai, į savo pašaukimą, kad nedaug yra išmintingų kū-
nų, nedaug galingų, nedaug aukštų kilmės yra pašaukta" — 1 Kor. 1:26.
Keista, ar ne? Bet atsimename, kad pats Viešpats pralenkė tuos, kurie
manė esą teisingais ir priėmė tik ramiusius ir nuolankiusius. Tik nuže-
mintos širdies tikrieji Jėzaus Kristaus pasekėjai yra mokomi jo mokykloje.
Kaip Viešpats priėmė ir myli žemos kilmės žmones, taip ir mes turime juos
mylėti, ne dėlto kad jie nėra aukštų kilmės, bet todėl, kad jų širdys palin-
kusios prie Dievo ir prie teisingumo. Jei jie myli teisybę ir nekencia pik-
tą, tai turime juos mylėti ir visais galimais būdais gelbėti jiems pasirody-
ti tikrais ir ištikimais Kristaus pasekėjais ir padaryti savo pašaukimą ir iš-
rinkimą tikrą.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusieji? Į tą klausimą atsako knyguotė "Viltis po mirties", kurią gausite ne-
mokamai. Rašykite:
F. ZAVIST, 3715 West 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629.
SV. RASTO TYRINETOJAI.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
TEL.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRovshill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTU
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

5307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET RA-public 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VA-licia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, IL. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

— NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — Monday, October 17, 1977

